

Výborný u zemědělců narazil. V Řecku jim nabídli slevy na energie, Polsko sonduje výjimku z Green Dealu

- editor007 | 5. března 2024

EU / ČESKO: Protesty zemědělců hýbou řadou států Evropy již několik týdnů. Většina protestujících upozorňuje na neutěšenou finanční situaci v evropském zemědělství, přílišnou byrokratickou zátěž či konkurenci od ukrajinských farmářů. V pondělí po několikadenním jednání oznámili čeští zemědělci pokračování protestů. Například v Německu už si vymohli ponechání daňové výjimky na paliva pro zemědělce, v Lotyšsku zákaz importu levnějšího ruského a běloruského zboží. V Polsku vláda neformálně jedná o výjimkách z Green Dealu.

Zemědělci ve velké části Evropy protestují už několik týdnů proti velké byrokratické zátěži, nerovnoměrným dotacím či podmínkám Green Dealu. V únoru na velké demonstrace, které se konaly i v Bruselu reagovala Evropská komise, úpravou například podmínek přijímání dotací pro malé zemědělce do deseti hektarů, či snížení počtu kontrol na farmách díky využívání satelitního systému Copernicus. Komise chce také jednat o změnách v nařízení o dusičnanech a ochraně vody. Požádala také farmáře o to, aby o svých problémech informovali komisi skrz dotazník. Jeho závěry chce komise zveřejnit na podzim.

Řada farmářů však prosazovala i změny na lokální úrovni. Tam už byly požadavky různorodější. O ústupcích v jednotlivých zemích informoval například server [Euractiv](#). Silné protesty farmářů zažilo například Německo. Poslední kapkou pro německé sedláky bylo zrušení daňových výjimek na paliva, a to v souvislosti s akcentem na boj proti změnám klimatu. Z tohoto požadavku nakonec německá vláda ustoupila, zároveň se rozhodla místo zrušení zemědělských dotací na paliva pro jejich postupné snižování.

Obnovení daňových výjimek patřily k prvním ústupkům farmářům v řadě zemí. Obnovením daňových výjimek reagovali kromě Německa například ve Španělsku či Itálii. V Portugalsku, Rumunsku či Řecku šli cestou snížení daní na paliva či zemědělské produkty.

Levnější hnojiva a energie v Řecku

V Řecku vláda farmářům [nabídla](#) kromě snížení daně na hnojiva z 13 % na 6 % také snížení cen elektřiny na 10 let navazující na podporu v době energetické krize.

V Bulharsku se naopak farmáře, které do ulic vyhnalo především levnější ukrajinské obilí proudící do země poté, co jej Ukrajina vyváží méně přes Černé moře. Vláda se rozhodla zavést nové kompenzační dotace. Podobně rumunská vláda v reakci na protesty [oznámila](#) nové dotace na pomoc zemědělcům a včelařům. Ty začal ohrožovat kromě medu z Ukrajiny i zvýšení dodávek medu z Číny. Farmáři a chovatelé mohou dosáhnout na kompenzace až do výše 280 000 eur na jednoho žadatele.

Bulharsko či Rumunsko nejsou jedinými zeměmi, ve kterých protesty spustila konkurence ze stran ukrajinských farmářů. V Lotyšsku si vláda snaží farmáře naklonit zákazem jak dovozu, tak i pouhého převozu ruských a běloruských zemědělských produktů. Lotyšsko je druhým největším importérem ruských zemědělských produktů v Unii, když do něj proudilo okolo 12 % ruského zemědělského

dovozu. První je Itálie. Zákaz v Lotyšsku [potvrdil](#) parlament na konci února, když ho podpořil prezident Edgars Rinkevics.

K provedení podobného kroku na evropské úrovni v pondělí vyzval polský premiér Donald Tusk. Ten se v Polsku potýká s masovými protesty a blokádami na hranicích s Ukrajinou. Problémy zemědělců chce však řešit především na evropské úrovni. Podle polských médií také polská vláda [sonduje](#) možnosti výjimek z Green Dealu pro polské zemědělce.

Největší změny však v reakci na protesty oznámila Francie. Prezident Emmanuel Macron už v minulých týdnech oznámil, že kvůli hroící konkurenci především od jihoamerických chovatelů dobytka, který nemusí splňovat řadu evropských regulací, nepodpoří ratifikaci evropské obchodní dohody s uskupením Mercosur. V sobotu francouzská vláda [zařadila](#) farmáře mezi sektory s malým počtem pracovníků. To znamená, že u pracovních povolení pro například sezónní pracovníky se významně zkracuje řada lhůt a snadněji by se měly obnovovat. Francouzská vláda také oznámila pozastavení plánu na snížení pesticidů o polovinu v roce 2030.

Výborný: Nemám eso v rukávu

Zemědělci přesto v řadě zemí pokračují v protestech. Například řecký premiér Kyriakos Mitsotakis nedávno po jednáních uvedl, že protesty farmářů chápe, ale, že jim už není co víc dát. Podobně reagoval i český ministr zemědělství Marek Výborný, který vyjádřil nad požadavky zemědělců pochopení. “Nemám eso v rukávu, které bych vytáhl v okamžiku, kdy budou tři dny jezdit kolem Strakovy (sídla vlády, pozn. red.) nebo ministerstva zemědělství zemědělci se svojí technikou,” uvedl k neúspěchům posledních jednání s Agrární komorou.

Stát nabídl dvě miliardy na podporu zaměstnanosti na venkově a přes půl miliardy na welfare zvířat. Agrární komora však opatření nepovažuje za dostatečná. “Situace v českém zemědělství je alarmující. Přes osobní snahu ministra zemědělství Marka Výborného se nepodařilo vyjednat v rámci pětikoalice zásadní posun v našich prioritách, které by českým zemědělcům skutečně pomohly. Patří k nim vyřešení přebytku zemědělských komodit na evropském trhu, které způsobily bezcelní dovozy ze třetích zemí, splnění slibu vlády na spuštění programu na podporu zaměstnanosti na venkově, nedanění evropských dotací, snížení daně na zemědělskou půdu na loňskou úroveň nebo snížení byrokracie,” uvedl po jednání prezident Agrární komory Jan Doležal.

[ZDROJ](#)